

SOKOLSKI GLASNIK

GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

MESEČNI PRILOG "SOKOLSKO SELO"

LJUBLJANA,
9 MARTA 1934

Izlazi svakog petka • Godišnja preplata 50 Din • Uredništvo i uprava nalazi se
u Učiteljskoj školi, Frančiškanska ulica broj 6, telefon broj 2177 • Račun
poštanske štedionice broj 12.943 • Oglasi po ceniku • Rukopisi se ne vraćaju

GOD. V
BROJ 11

Slom političke demokratije

Svoje misli sjedinimo za
zajednički rad!

»Tiršev san«

Prilike u svim državama — u onima nama susjednim i u onima po dalekom svetu — tako su se bitno izmijenile, da ne možemo niti smemo preko njih preći sklopljenih očiju. Sav svet se preobražava, vladavine dobivaju nove oblike, metode su drugačije, putevi se odmiču od starih gesala k novim ciljevima.

Što se sve događa po neslovenskim državama, svi dobro znamo, jer se događaji posljednjih dana sami sobom upisuju čovečjom krvlju u istoriju tih država. Francuska, Austrija, Nemačka o tome rečito svedoče.

Potpredsednik češkoslovačkog senata, naš stari sokolski brat i prokurator nacionalni borac, Vaclav Klofač, kaže, da bi trebalo za domaću politiku imati nov sintetički program, koji bi narodu i državi osigurao daljnji zdrav razvoj. »Političke stranke sadašnjosti nećemo da shvate težak položaj demokratije. Te stranke imaju nekakav značaj samo u službi zajednice, a kao nepomirljivo sekto bile su i uvek su samo nesreća.«

Gesta političke demokratije, koje su stranke ispisale na svoje zastave, utapljaju se po svemu svetu u političkoj reakciji, jer na prva mesta stupaju gospodarska i socijalna pitanja, koja su jednako važna za svakoga onoga državljana, koji je upućen na rad svojih ruku i svoga intelekta. I takvi državljani su možda u svakoj državi u svetu u ogromnoj većini, ali za to mnogi nema dovoljno rada, i zato također nema za nje ni dovoljno kruha.

Tako nastaje neverovatna situacija: da pošten rad nije jedino sredstvo za očuvanje egzistencije, da treba pojedincu osim rada i nešto više, odnosno nešto manje — više drskosti i bezobzirnosti a manje moralnosti i skrupuloznosti, da isisa slabijega do poslednje kapi i da na štetu njegovu postavi sebe pod okrilje zlatnoga tela do pune zdele!

Nema dana ni skoro sata a da ne bi čuli ili čitali, kako se s nekakvom sadišćkom nasladom, nekako obtrunice počinjaju zločini, koji uništavaju najnežnije korenje humaniteta i moraliteta i koje javnost sa slašću raznosi i uvećava, kao da bi htela da u vrtlog krvavih strasti pritegne također i one, koji još čvrsto stoje na osnovama zakona, morala ili nauke svoje vre.

Panem et circenses! — Taj istorijski krik nije više odjek razrovanih socijalnih i moralnih prilika širokih masa. Ove pružaju danas svoje gladne ruke samo za kruhom. Circenses su za one, koji imaju kruha u izobilju, pa im treba još nečesa drugoga da utaže svoje strasti.

Politička demokratija — obojena svim nijansama strančarstva i profanirana strančarskim posebnim ciljevima apsolutne partizanske moći i zloporabe — nije mogla da posle svetskog rata stvori snošljive socijalne prilike u svetu, zato su te prilike uvek sve više bacale i sve više pogoršavale položaj radinog čoveka i terale ga u propast. U takvoj atmosferi propadao je nacionalni imutak, a pomogli su se samo oni, koji se dižu iz općeg potopa kao oaze izabranih.

Politička demokratija je sa svim svojim pripadnostima i vanjskim emblematima propadala, i svi državniči trude se da bi na mesto nje postavili državnu i nacionalnu politiku s novim sintetičkim programom — politiku socijalne i gospodarske demokratije, kojoj bi bila osnova moral i poštenje, kojoj bi moralo da bude sredstvo poštovan rad za zajednicu, a cilj pak stvaranje moralnih i materijalnih dobara sviju za sve.

Svaki stranac — da o domaćim ne govorimo — koji barem malo pozna našu zemlju, složice se s našim mišljenjem, da je baš u Jugoslaviji gospodarska kriza najnepotrebnija i najneosnovanija. Svega imamo, što daje zemlja, dovoljno, da ne bi nikome trebalo da strada, a ipak imamo premlažonožavakidnjenja, što treba pojedincu za najskromniju egzistenciju. To su nezdrave prilike koje sigurno nisu nastale samo iz nas samih, već su također posledica nezdravih gospodarskih i socijalnih prilika izvan nas, onih prilika koje svojim blatnim valovima zapljuskuju i preko naših državnih granica.

S kakvim pravom govorimo mi Sokoli o tome?

S pravom, koje nam daje i koje nam obezbeđuje naša ideja sama. U tom uverenju naglasili smo već u našim »Putevima i ciljevima« potpuno jasno: »Sokolstvo zahteva od svojih članova da se u privatnom i javnom životu, kad god se ukrštavaju njihovi interesi s interesima drugih, svagda opredeljuju po zahtevima socijalne pravednosti i sokolskog bratstva.«

I u tom našem zahtevu nalazi se embrio politike socijalne i gospodarske demokratije — t. j. novi sintetički program svega našeg državnog i nacionalnog života, koji se može da pravilno razvija samo na temelju sokolskog bratstva i po načelima sokolske jednakosti: jednakosti u radu, napornima i žrtvama, jednakosti u dobrih, pravu i dužnostima.

Najpre pak potrebna je jednakost mišljenja: treba ujediniti misli, koje ne zasenjuje nikakva sena prošlosti, već koje samo teže k istom cilju i hoće da dobiju svoj stvarni izraz u zajedničkom delu. S takvim sjedinjenim mišljenjem svih sa svakim i svakoga sa svima također su i pojedinci između nas pozvani, »da se u granicama općih sokolskih načela i pozitivnih državnih zakona politički opredeljuju i po svome uverenju«, a zahtevamo od njih, »da se u javnom životu i u sokolskom svom radu uvek ravnaju po načelima sokolske organizacije.«

Srećni smo mi Sloveni što imamo u sokolskoj ideji kompas, koji ukazuje ravan put iz zabluda i pometenosti svakome od nas, koji je pravilno shvatio i primio kao svoj nacionalni i državljanski nazor demokratiju sokolskog bratstva! Neslovenski narodi lutaju i kolebaju među problemima, koje rada današnje doba na ruševinama otrovane prošlosti — a nama pred očima stoji otvoren put. Samo odvažno treba zakročiti tim putem i razviti u smeru općega dobra tvoričaku moć, koja vre iz načela socijalne pravičnosti.

»Zdrava, otporna i za obranu sposobna je samo ona zajednica, u kojoj se ni jedan član silom ne gura napred i u kojoj se niko lukavošću ne ugiba pravilima, koja vrede za sve, nego gde naprotiv svima na sreću leži razvoj i napredak zajednice i složan rad, bilo u miru bilo u ratu!«

To je Tiršev nauk već iz g. 1871. koji je i dandanas također u punoj važnosti.

Narod neće lutanja i zavadanja. Kucnuo je čas, da se njegov razvoj prenese na nove puteve, koji vode pravoj slobodi, jednakopravnosti i pravdi!

Mi Sokoli kročimo tim putem. Podite stoga za nama!

Kad kažemo samostalnu okružja, razumemo u administrativnom, tehničkom i prosvetnom pogledu. To je potrebno tim više što je Sokolstvo uzelo silan zamah i u naša sela, pa je posao velik. A ako ćemo da bude realna uspeha, svako okružje mora da samostalno radi, a ne da čeka sve od svoje župe, koja u mnogo slučajeva ne može da pomogne, jer se rad razgranao i umnožio. Ne bi to bilo kako bi se pomislilo država u državi, jer bi tehnički i prosvetni organi župe ipak bolje vodili evidenciju nad radom okružja i davali inicijativu. Setimo se samo, kako je teško organizovati župske tečajeve, bilo tehničke bilo prosvetne, i koliko to stoji više materijalnih žrtava, dok bi se tečajeve po okružjima mnogo lakše proveli. Ali i kad bi se skupni tečajevi provodili za celu župu, gde su prilike zato povoljne, to je sve na korist okružja, jer tečajevima je svrha da povećaju kadar tehničkih i prosvetnih radnika bilo na koji način. Kad se formiraju okružja takvih nam radnika još više treba.

Po našoj organizaciji postoje okružja i tehnička i prosvetna. Za tehnička postoji pravilnik i na čelu okružja načelnik okružja, dok pravilnik za prosvetna okružja nemamo te se u pravilniku župskog prosvetnog odbora kaže, da se za svako okružje ako postoji imenuje prosvetni nadzornik, a gde ga nema da se na svakih 8—10 društava postavlja po jedan prosvetni nadzornik. Ako se nadzornik ne postavi, onda za dotična društva vodi brigu župski tajnik.

Iz svega se ovoga razabire, da je vrlo nužno provesti organizaciju okružja u svim našim župama i urediti finansijsku stranu. Tim bi se rad po župama uprostito, a okružja bi bila u tesnoj vezi sa svojim župom. Okružni načelnik i prosvetar budno bi pazili na rad po društvima i četama, prikupljali podatke od njih i podnosili referate načelniku i prosvetaru župe, a s njima bi se i sastajali barem svaka tri meseca radi saglasnosti u radu i stvaranja programa za unapred. Oni bi raspravili sva važna pitanja i tehnička i prosvetna. Svaka tri meseca sastali bi se i načelnici i prosvetari društava i četa u okružju da to isto urade. Financijsku stranu nije teško urediti. Od župskih doprinosa odvojilo bi se nešto za okružja, a pripao bi im i čist prihod od okružnih sletova.

I. B.

Uredimo okružja

Raspisala se braća, da li su nam potrebna okružja i na kakvoj bi se osnovi uredila. Dobro je što se povelja raspisala o tome. Ne mora da sve dolazi odozgo. Niti treba. Oni koji su se uživali u sokolskom radu najbolje znaju što bi trebalo da se reorganizuje ili uvede. Da nam nisu potrebna, ne bi ih uveli naši tehničari i u tome pravcu stvorili i pravilnik. Za prosvetni rad po okružjima doduše nema pravilnika, ali tamo postoji prosvetni nadzornik. Ali ovi prosvetni nadzornici su samo na papiru. Neosporno je, da se okružja moraju organizovati. Ima nekoliko župa koje zahvataju veliki teritorij, u kojima su komunikacije prilike vrlo teške, kao na pr. u četinskoj župi. Tu župski načelnik i župski prosvetar ne mogu da vrše svoj rad nego pismenim putem, a koliko to u mnogo slučajeva vredno ne treba razlagati. Oni ne mogu u jednoj periodu da izvrše reviziju rada po društvima i po četama. To je skopčano i s golemim materijalnim izdacima. Mnogo je lakše u manjim župama, gde su željezničke veze dobre, ali gde toga nema i gde se moraju da upotrebe druga prevozna sredstva. Rad je uvelike otežan. U takvim prilikama ne može da bude plodnog sokolskog rada. Tu bi se morale obrazovati manje župe ili stvoriti samostalna sokolska okružja za prosvetni, tehnički pa i administrativni rad.

Koncem maja ove godine održavaju se u Budimpešti takmičenja Medunarodne gimnastičke federacije. Članovi Federacije su i svi sokolski savezi, pa i Savez Sokola Kraljevine Jugoslavije. Predsednik Federacije je starešina Poljskog Sokolstva br. Zamojski.

Medunarodna takmičenja Federacije imaju svoj veliki značaj, u prvom redu propagandni. Sokolski telovežbeni sustav s načelom svestranosti postizava na njima već godinama velikih uspeha i priznanja.

I naše, jugoslovensko Sokolstvo, koje već godinama sudeluje na tim tak-

Budimpešta

mičenjima, sprema se da i ove godine bude časno zastupljeno. Načelnik Saveza vrši za to svestrane pripreme. Sprema se — prvi puta — i vrsta naših članica.

Budimpešta je razmerno blizu nekojim našim sokolskim centrima, a ima s njima i vrlo dobru željezničku vezu. Spominjem samo pruge: Zagreb-Koprivnica-Budimpešta; Osijek-Beli Manastir-Budimpešta; Beograd-Novi Sad-Subotica-Budimpešta.

Blizina i dobra veza nabacuje misao, da bi bilo moguće i dobro, da spomenutome takmičenju Medunarodne

Nikolaj Preobraženski, Ljubljana:

Rusija u očima Bunjina

Čuveni ruski pisac Ivan Aleksejevič Bunjin, rođen 1871 u Orlu, koji sada živi kao emigrant u Francuskoj, počasni član Ruske akademije nauka, primio je prošle godine, kao prvi ruski literat, Nobelovu nagradu za lepu književnost (o čemu smo izvestili i u našem listu). Kao prilog upoznavanja ruske, a slovenske psihe uopće, te odnosa Slovenstva prema civilizaciji sadašnjeg »železnog doba« — kako veli Bunjin u svojim poznatim novelama »Gospodin iz San Franciska« i »Braća«, — donosimo ovu kratku crticu, iz koje se naziru shvatanje Bunjina na njegovu otadžbinu.

Najzrelije Bunjinovo delo »Život Arsenjeva«, nagrađeno Nobelovom nagradom, ne podaje nam samo živopisnu sliku poslednjih godina ruskog carstva, već ono ima i širi značaj za čitavu, a pre svega slovensku čitaoce, kao dragocen i veran tumač shvatanja ruske duše.

Bunjin je zadubljen u većito pitanje o smislu života i smrti. Njegov svetovni nazor temelji se na veri u predestinovanost poslanstva svakoga pojedinca, na »onom Bogom danom talentu, koji nam nalaze svete dužnosti i koji ne smemo da zakopamo u zemlju. Zašto? Toga ne znamo. A moramo da znamo, da sve na svetu ima visoku Božju svrhu, da bi u istinu bilo sve vrlo lepo«, prema zahtevu i reči Stvoritelja.

Kako je Bunjin morao da prosuđuje s tog gledišta rusku »nagonsku mržnju prema zaptu i redovitom radu, nedostatak čvrste volje i stalan nemir! Junak njegovog predratnog »Sela« osorno osuđuje: »O, ta naša zemlja! Imamo najlepšu prudu, crnu, lakat i po duboku, a svake pete godine glad! Naši ljudi oru već tisuću godina, a niko ne zna, kako treba orati, i kada je vreme setve i žetve. Svaki samo kaže: »Ta, napraviću kako i svi to rade.«

Bunjin je nesmiljeno tačno opisao agrarne izgrede s ustašama u doba prve ruske revolucije iz godine 1905, koje se bahato smeju nad opljačkanim vlastelinstvima i živo odrtim gospodskim bikom i sl. Ta mrka slika ogorčila je savremenike, navikle na slavenofilska gledanja pokorne »svete Rusije«, predane sudbini i Tolstojevim naučima o »jedino pozitivnoj seljačkoj pravičnosti« usred sebične i bezdušne civilizacije. Predratna kritika požurila se je da Bunjina ožigose kao »prelašenog pretstavnika revolucijom uništenih klase«. Sada istu tu bajku ponavljaju sovjetski učenjivači, iako Bunjin nije bio kao potomak istorijskog ali osiromašenog roda nikada vlastelin.

U istini Bunjin je bio počeo životni put našavši se među najradikalnijom inteligencijom, te je svojevrementno bio proglašen i »grobarom ruskog plemstva«. Bunjin, osudivši »tisućgodišnje prosjačenje, neznanje i surovost« ruskoga sela, osudio je ujedno i »nemoćna za rad i slogu« plemićska gnezda, koja su propadala. U svojoj noveli »Suhodol« izneo je o gospodi i seljacima iste »upravo slovenske osobine ruske duše, koja se tako sudbonosno razlikuje od opće čovečanske«. Kao i drugi, ne toliko nadareni i već zaboravljeni, savremenici nisao je

Bunjin »u nejasnom strahu za budućnost Rusije«. Sada, kada su nove grozote već odavno zasenile one iz godine 1905, moramo da naglasimo, da u Bunjinovoj slici Rusije pored značajnih mrkih ima također i »nežnijih, svetlih boja«, a koje nisu hteli da savremenici zapaze. Bunjinovo vrhuče domoljublje nije slepo, već neisprosnno, on u tome pogledu otklanja svako idealisanje. I baš zato tim dublji utisak čini njegov prosljak (u predratnom delu »Proletnja večer«), koji uzalud kuca na prozor, a čije se »staro seljačko srce unatoč toga tiho veseli«. »Ta lepo je vreme za sejanje; sve je vani na polju, pa ko bi imao vremena za prosjaka!« Također i zadnje Bunjinove pripovede, koje je napisao u emigraciji, vrve »dokazima one neizrecive lepote ruske duše, čije granice poznaje samo Stvoritelj«. Seljak, koji vraćajući se s groblja veselo sam sobom govori: »Jasmin sam zasadio mojoj ljubavi na grob«, (da svi vide da je evec nekomu namenjen); a drugi seljak, Nefed, koji se noću na cesti smrznuo, zameten snežnom vijavicom, samo da bi ispunio želju tuđeg deteta koje je bilo na umoru, a koje je čeznulo za nevidenim »svenim cipelicama« — dokaz su, da nije »sveta Rusija« zgolj lepa priča, već živa istina.

Bunjin, »potomak rasipnih očeva«, nikako ne liči Turgenjevu, pesniku romantike »plemićskih gnezda«. On na svoj način i uvek kritički razotkriva toliko često pominjane osobine ruskog seljaka. Ako iznosi, kao pre-Turgenjev, slučajev »zadivljujuće mirnog pobožnog umiranja nekadašnjih ruskih seljaka, koji su na samrtnoj postelji davali zadnje odredbe s čvrstom verom u život onkraj groba«, mora da spomene, da »sve to ne treba pripisi-

vati nikakvim izvornim osebinama ruske duše«. Isto tako umirala je skoro 100-godišnja francuska seljakinja u Provansu, uverena, da neće nikako otići do u raj, a u kojoj očevicad pripoveda: »Elle était si calme et tranquille, que je lui dis en toute simplicité: — Vous irez au Paradis, ma bonne Julienne«. — »Pardi, me repondit-elle, où voulez-vous que j'aille?«

Ako su za Bunjina značajne (opet kao i za Turgenjeva) one krvne veze s rodom gradom, kojih ne pozna novo, u gradovima odraslo književno pokolenje, on opet zaključuje, da »je Rus podrgnut vremenskim uplivima isto kao nekadašnji divljaci«. On nam slika osebnosti očaj ruske pokrajine usred krute zime i tmurne blatne jeseni, »kada postaju svi obrzi dosadni i neprijazni«. Pokolenja ruskih književnika udarala su na »prokletu raku« kao na usudnu ljudsku nesreću. Ali Bunjin smatra »čežnju za opojnošću, za oslobođenjem od spona svaki-danjsnosti« izrazitom nacionalnom osebinom, koja je značajna za napitog seljaka upravo tako kao i »ona divna plastičnost, čuvstvenost reči, po kojoj je postala slavna ruska književnost«. Iz istoga izvora Bunjin izvodi čak i baštinjeno lakomishljeno oduševljenje za političkim opasnostima i za zabranjene nauke. »O, ta stalna ruska potreba za praznikom! Kako smo osećajni, kako nas hvata vrtoglavica i kako padamo u omamu, kako su nam mrski radni dani i smišljen rad! Kako nikako nismo slični na pr. Francuzima, koji iako nisu ništa manje strastveniji od nas, ali ipak ne zahtevaju ono što je nemoguće... oni uvidaju, da treba brižno čuvati duševne i telesne snage kao teško stečen novac!« (»Život Arsenjeva«.)

Bunjin je više puta nemilosrdan, ali njegova plemenita iskrenost ne pozna nikakvog malodušnog očajja, ona je nedeljiva od ponosne nacionalne samosvesti. Bunjin je strog i neisprosran sudac, i možemo mu verovati, kad tvrdi, da ruske puku neće nikada moći nadomestiti komunistički nauči nerazorive božje zapovedi. Neka više drska čovečja ludost i zavist, da »je svaka svojina otimačina«. Sva nasilno prolivena krv ne može da uništi duboku mudrost na oko bliznjegale, koja uvećuje nasledene veze među nama i našim očevima, koja posvećuje amanet, koji moramo da čuvamo na našoj grudi pod vlastitim krovom. U poznatom svom govoru, održanom svojedobno u Parizu, o misiji emigracije Bunjin je odlučno naglasio istorijsku slučajnost pobeđe Lenjinove demagogije u vezi s onom iscrpljenošću petnaestmilijonske ruske vojske, koja je postala ishodištem revolucije po padu carske vlasti. »Revolucija — kažu nam — bila je neizbežna, jer je narod čeznuo za zemljom i mrzio nekadašnje gospodstvo. A zašto nije bilo iste nužne revolucije na nekadašnjem ruskom području u Poljskoj i u Litvi? Zašto je zarumenila prolivena krv još i Sibiriju, koja nikada nije poznavala potlačenost? U istini, revolucija nikako nije bila istorijski nužna, jer je Rusija pre rata (od 1907—1914) doživljavala unatoč svim nedostacima kao u priči naglo gospodarski i kulturni procvat i preporod.«

»Petrov dan«, pesma, koja zaključuje poslednju zbirku Bunjinove poezije (Izbrannija stihotvorenija, Paris 1921), vidovito je proročanstvo uskrnuća velike Rusije, cara Petra i Puškina.

SLOVENSKO SOKOLSTVO

Bugarski Junaci pozvani u Briselj

Naredne godine prirediće belgijski gimnasti u Brislju od 19—22 juna svoj XI savezni slet. Na tu svečanost pozvani su među ostalim i bugarski Junaci, čiji je savez odlučio da tome sletu i učestvuje s jednom izabranom vrstom, po svoj prilici s onom, koja će ove godine nastupiti na međunarodnim takmičenjima u Budimpešti.

Takmičenja češkoslovačkog Sokolstva u ovoj godini

U ovoj godini održaće se na području ČOS sledeća takmičenja: takmičenja u vežbama na spravama, i to u obaveznom i slobodnim vežbama, dalje u deseteroboju pojedinaca, u lakoj atletici, igrama i u plivanju. U poslednjem »Vestniku sokolskom« ČOS objavljen je i raspis na sve članstvo ČOS, da se pripravi za ova takmičenja, koja će se održati na više mesta. Takmičenja u vežbama na spravama održaće se po župama 27. maja, a savezna takmičenja pak 17. juna u Brnu. Sve grane deseteroboja prirediće ČOS zajednički s Češkoslovačkom atletskom amaterskom unijom 11 i 12. avgusta u Prerovu, dok će se takmičenja u lakoj atletici održati 10. juna u Pardubicama. Savezna takmičenja u hazeni i košicima održaće se u Brnu 29. juna, u odbojci 9. septembra u Plznu, u tenisu istoga dana u Opavi, a plivačka takmičenja 24. juna u Brnu.

Češkoslovačka zagranično sokolska društva

Pisali smo već kako češkoslovačko Sokolstvo ima lepo organizovane svoje zemljake u sokolskim društvima izvan češkoslovačkih granica. Zagranična župa ČOS ima svoja društva u 12 država, i to: u Belgiji, Engleskoj, Bugarskoj, Francuskoj, Austriji, Rumuniji, Švicarskoj, Nemačkoj, Poljskoj, Braziliji, Argentini i Kanadi. Najjača sokolska češkoslovačka organizacija je svakako u Beču, gde deluje 15 češkoslovačkih sokolskih društava, koja su udružena u Austrijsku župu. Ova župa međutim učlanjena je u ČOS kao posebna jedinica, dok sva ostala zagranična društva pripadaju Zagraničnoj župi, čije je sedište u Pragu. Najjače delovanje pokazuju zagranična češkoslovačka sokolska društva u Volinju u Poljskoj, gde ih je do danas već 15, a o kojima smo već više puta pisali. U Nemačkoj ima 8 češkoslovačkih sokolskih društava, i to: u Berlinu, Drezdenu, Lajpcigu, Žitavi i t. d., a koja tamo deluju već nekih 10 godina, uzgajajući svoje zemljake u sokolskom duhu i održavajući ih na okupu tu usred mora tuđeg elementa. U Bugarskoj bila su suvredno osnovana dva češkoslovačka društva, i to u Sofiji i Orehovici.

Plakat jubilarnog sleta u Poznanju

U Poznanju proslaviće poljski Sokoli zapadnih poljskih župa ove godine 50-godišnjicu, otkada je bilo osnovano u Inowraci prvo sokolsko društvo. Sletski plakat za taj jubilaran slet prikazuje taj deo poljskog teritorija s državnom granicom, a u pozadini vide se konture starodavnog grada Poznanja. Na slici su i dva poljska Sokola, od kojih jedan visoko uzdiže sokolsku zastavu, dok drugi s bučnim zvezdastim znakom na jubilaran slet, koji će se održati od 29. juna do 1. jula o. g., i koji predstavlja u neku ruku pripravu poljskog Sokolstva za slet u Varšavi godine 1935.

Nešto iz istorije poljskog Sokolstva

Nakon osnivanja Praškog Sokola god. 1862 počela je sokolska misao polagano da prodira i na poljski istok, gde je bilo osnovano prvo sokolsko društvo 1867 u Lavovu, dakle u onom delu Poljske, koja je bila razdeljena među Rusiju, Nemačku i Austriju. Niti ruska vlada, a još manje pak nemačka, nisu dozvoljavale osnivanje sokolskih organizacija, dok Austrija međutim to ipak nije pretila. Kasnije je i Nemačka uvidela da se neće moći opirati buđenju poljskog naroda te je dozvolila da se god. 1884 ustanovi u Inowraci prvo sokolsko društvo na teritoriji Velike Poljske. Sokolska misao međutim zahvatila je već mnogo pre srca i duše Poljaka u Velikoj Poljskoj, Pomoraciji i Gornjoj Šleskoj, pa su se i tamo doskora počela osnivati sokolska društva. Nemački režim inače pokušavao je da uguši neprijatni mir sokolsko-nacionalni pokret, ali liberalni duh rodoljubivih Poljaka svađao je sve teškoće i zapreke i hrabro snosio sva proganjanja. Kada se je pak

god. 1918 počela da lomi sila nemačkog oružja na bojnim poljanama Francuske, postigli su velikopoljski i pomoranski Sokoli u krvavim bojovima oslobođenje svojih pokrajina od nemačkog jarma, ujedinivši ih u jedinstvenu slobodnu poljsku državu.

Bilo je to opet Sokolstvo, koje je tinjalo u dušama poljske braće, koja su čamila u ropstvu, bila je to vatra svetog oduševljenja za narod i nesrećnu domovinu. Tako je Sokolstvo polagano izvršilo duhovni preporod slojeva poljskog naroda na zapadnoj granici sadanje Poljske. Zato će sokolski slet u Poznanju biti velika manifestacija 50-godišnjeg rada poljskih Sokola za narod i državu.

Ukrajinska sokolska organizacija u Poljskoj

U poslednje vreme počelo je također i ukrajinsko Sokolstvo u Poljskoj da deluje sve intenzivnije. Sedište organizacije ukrajinskog Sokolstva u Poljskoj je u Lavovu, gde izlazi i list »Sokolski vistic«. Pored ruskih i češkoslovačkih društava ukrajinska sokolska organizacija je treća nepoljska sokolska organizacija na teritoriji Poljske. Ukrajinski Sokoli pripremaju se i na svoj ovogodišnji pokrajinski slet, koji će se održati također u Lavovu. Iz njihovog stručnog lista razabire se, da ukrajinska sokolska društva naročito uspešno deluju u većim mestima, kao u Lavovu, Stanislavovu, Striju, Zolochovu, Drohobiću, Rava Ruskoj, Przemislju i t. d., gde održavaju i prednjače tečajevе. Ukrajinski sokolski savez do danas još nije član Saveza slovenskog Sokolstva.

Razne vesti iz Slovenskog Sokolstva

Za starostu Podbelogorske župe u Pragu ponovno je izabran dosadašnji starosta br. Katel Švarc, za načelnika br. Šverma, a za tajnika br. Kepl. Za novog starostu Sokolskog društva Plzenj I izabran je br. dr. J. Petak, sin bivšeg načelnika grada Plzenja, poznatog sokolskog radnika. Nekoliko praških društava ove godine održalo je po prvi put glavne skupštine u novopodignutom vlastitom domu, a među ovima društva Višegrad i Kosirze. Vlastiti dom ovih društava doprineo je, da se je njihovo članstvo znatno povećalo, a osobito broj vežbača.

Društvo Trzebič u Moravskoj ustanovilo je odeljenje za hokej na ledu, u čemu se je nakon jednogodišnjeg treniranja ogledalo s raznim hokejskim klubovima, postigavši vrlo lepe uspehe. Sokolsko društvo u Londonu razvilo je poslednjih meseca znatno svoju delatnost. Umesto 6—8 vežbača, koliko ih je do tada imalo, taj se je broj povisio na 18, a njima su se priključile i 24 članice, tako da sada društvo ima i jako žensko odeljenje. Društvo ima lep broj telovežbačkih sprava, svoju knjižnicu, a gaji također i sve vrste igara.

Sednica Saveza SKJ

Dne 15 i 16 o. m. održava se u Beogradu sednica Izvršnog odbora Saveza SKJ. Dne 17 o. m. sednica je narodno-odbrambenog otkesa Saveza SKJ. Dne 18 o. m. održaće se plenarna sednica uprave Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije.

Sokolska radio - predavanja

RADIO-STANICA BEOGRAD

Predavanje br. Batriča Marjanovića »Naše nemarnosti« održaće se na Beogradskoj radio stanici 18 o. m. u 16.15 sati, umesto u 15.15, kako je to ranije bilo objavljeno.

RADIO-STANICA LJUBLJANA

Sledeća sokolska radio-predavanja preko Radio-stanice Ljubljana održavaju se:

dne 9. marta predaje I zam. starešine Saveza SKJ br. E. L. Gangl o temi: »Ideje, život i Sokolstvo«; dne 16. marta predaje brat Ivan Lavrenčič, Maribor, o temi: »Kako sprečavamo kod dece telesne mane«; dne 23. marta predaje brat Franjo Lubej, Ljubljana, o temi: »Sokolske vesti«;

dne 30. marta predaje zam. saveznog načelnika br. Josip Jeras, Ljubljana, o temi: »Sokoli — dobrovoljci u svetskom ratu«.

Sokolska radio-predavanja preko radio-stanice Ljubljana održavaju se svakoga petka od 19 do 19.30 časova.

(Nastavak sa 1 strane)

gimnastičke federacije prisustvuje i veći broj članova Sokola kao gledaoci. Već iz razloga, da se vidi ovo takmičenje, koje bez sumnje predstavlja vrhunac sadanje telovežbe. Drugo radi toga, da naše vrste članova i članica imaju u ovom tuđem i nama malo prijateljskom miljeu — neku vrstu oslonca, moralne pomoći i bratskog potstrebka.

Načelnstvo župe Osijek predložilo je načelnstvu Saveza, da ono, odnosno savezna uprava zatraži od društva »Putnik« plan za organizaciju jedne naše sokolske ekspedicije u Budimpeštu — makar na 2—3 dana, za vreme spomenutih takmičenja. Iznosimo ovaj predlog i u »Glasniku« u nadi, da bi se našao dovoljan broj braće i sestara za ostvarenje ove zamisli.

Ing. Kvapil.

Spomenik streljanim žrtvama 1914 u Petrovaradinu

Pre 20 godina, grad Petrovaradin, stari istorijski grad, doživio je novu tužnu slavu; postao je internacionalni logor i stratište Srba iz ovih krajeva, kamo ih je austrougarska vojska dovela te nakon kratke istrage što razaslala u druga mesta na zatočenje, što zadržala u tvrdavnim petrovaradinskim zatvorima, a što opet streljala.

Skoro dnevno odjekivali su plutanje, čas sa ledina, čas iz tvrdavnih šančeva, čas sa groblja. Bile su to tužne žrtve austrougarskih nasilja, kojima se htelo da zatraži naš narod i sebi osigura pobedu, ne znajući zapravo, da ugnjetaći time sebi i svojoj vlasti kopa grob i pomaže uskrnuće slobode jugoslovenskog naroda.

Sokolsko društvo u Petrovaradinu uzelo je za zadatak da ove godine podigne lep sokolski dom, koji će biti posvećen uspomeni tih narodnih mučenika i koji će na uzidanoj mramornoj ploči nositi zlatnim slovima urezana njihova imena. Ujedno će biti izdana i »Spomenica« koja bi pored imena streljanih, mučenih i vešanih, sadržavala i njihove kratke biografije, kao i istorijski prikaz prilika u ovim krajevima te veličinu i zamašitost tih žrtava za otkupljenje naše slobode.

Do sada je Sokolsko društvo Petrovaradin stupilo u vezu s predstavnicima iz Bečke, Batajnice i Sremskih Karlovaca. Da bi ta akcija bila što popularnija, umoljavaju se ovim putem svi, i iz drugih mesta, koji su u ovoj stvari zainteresovani, da također jave Sokolskom društvu Petrovaradin imena i životopise svojih rodaka i susedstana, koji su tokom prošloga rata streljani u Petrovaradinu.

IZ SAVEZA SKJ

Povodom izdavanja »Sokolskog almanaha«

Svim bratskim jedinicama!

Uprava Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije izveštena je, da po bratskim župama putuju neka lica koja se izdaju da su delegati našega Saveza i kupe oglaš i pretplatu za »Sokolski almanah«.

Upravi Saveza poznato je, da je jedna grupa odlučila da izda taj almanah na svoj trošak i na svoj rizik, ali ona za ovakvo izlaženje nije nikada dala svog odobrenja, a najmanje da je bilo koža ovlastila da se izdaje za delegata Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije i da u njezino ime kupi oglaš ili pretplatu na rečeno delo.

Zato se bratske jedinice ponovno upozoravaju na činjenicu, da nismo a niti ćemo ikada izdati ovakve ovlasti, pa s toga svako lice koje se ovako pretstavlja počinja zloporabu i neka nam se svaki ovakav slučaj dojavljuje, a s licem postupi onako, kako se postupa s licima koja se lažno predstavljaju u cilju iskorišćavanja.

Zdravo!

Beograd, 5. marta 1934.

Savez Sokola Kraljevine Jugoslavije

I zam. starešine:

E. Gangl, s. r.

Tajnik:

A. Brozović, s. r.

Ne »u Zakopanima«, nego u »Zakopanome«!

Mnoga slovenska imena često se pogrešno pišu i sklanjaju. Tako n. pr. ime poljskog letovalista i zimovalista pod Visokim Tatrami je Zakopane. To nije imenica (da je imenica, u množini, morao bi instrumental glagoliti: u Zakopanama), nego je pridev srednjeg roda u određenom obliku, koji bi u našem jeziku glasio: Zakopanó (kao što kažemo: »to dobro vino«, a poljski: »to dobre wino«). Zato reč treba sklanjati: do Zakopanoga, u Zakopanome, pod Zakopanim. Fr. Ilesić.

IZ TELOVEŽBAČKOG SVETA

UVOD U III RADNIČKU OLIMPIJADU

Zadnjih dana januara o. g. održana su u Velikim Hamrima razna takmičenja u zimskim granama telovežbe, a to u okviru III radničke olimpijade, koju ove godine priređuju Radničke telovežbačke jedinice Češkoslovačke (Djelničke telovežbe jednote DTJ). Učešće na ovim zimskim takmičenjima bilo je vrlo lepo, te su bili zastupani i još neki drugi narodi. Deca su takmičila u smučanju na 2 km, dalje u sanjkanju, dok je članstvo takmičilo u smučanju, i to članovi na 25 km, među kojima je, između 26 takmičara, pobedio Finac Kostelajnen s vremenom od 1:58:31. U takmičenju na 15 km pobedio je Austrijanac Štriel s vremenom od 1:15:35. Skokovima učestvovalo je 20 takmičara, od kojih je postigao najbolji rezultat Šafar, skočivši 48 m. U spojenim takmičenjima odneo je prvenstvo Austrijanac Štriel. Članovi su takmičili još i u trčanju na 14 km sa zaprekama te u trčanju na brzini trojica na 8 km. Članice su takmičile u smučanju na 6 km. Osim u smučanju članovi su takmičili i u sanjkanju na 3 km, pri čemu je stigao prvi na cilj Dubski u 7:28. U sanjkanju takmičile su se i članice, od kojih je najbolji rezultat postigla Brazdova, naime 7:24. Pri koncu održana su također i hokejska takmičenja na ledu, kao i takmičenja u klizanju.

OVOGODIŠNJI SLET FRANCUSKIH GIMNASTA

Ovogodišnji slet Unije francuskih gimnasta održaće se u Dijonu. Svakom učesniku platiće se 4—5 santima za kilometar vožnje vlakom, a ako se postigne 75% popust na železnicama imaće vežbači, dakle, besplatan put. Vežbalište ima mesta za 6000 vežbača, ali je do sada stiglo iz 200 jedinica tek oko 2500 prijava. Svoje učestvovanje na sletu obećali su predsednik Republike i vojska. Za godinu 1935 predviđen je slet u Rubežu, za 1936 u Breštu i 1937 u Monpeljeu. Pošto su pak ovi gradovi izjavili, da neće moći na sebe da preuzmu velike troškove oko uređenja stadiona, sletisti i nameštenja vežbača, to se je predsedništvo Unije obratilo na vladu, da ona vanrednom potporom omogući održanje tih sletova.

KAKO VEZBAJU DECA KOD ŠVICARSKIH GIMNASTA

Briga za telesno vaspitanje dece nije u svim telovežbačkim organizacijama ista. Dok na pr. Sokolstvo posvećuje baš tom pitanju vrlo veliku pažnju, dotle se dečja telovežba u nekim telovežbačkim organizacijama počela da gaji vrlo kasno. Takav je slučaj bio i kod švicarskih gimnasta, koji inače u telovežbačkom svetu uživaju najbolji glas. Dečja telovežba kod švicarskih gimnasta počela se gajiti na koncu prošlog stoleća, iako je savez švicarskih gimnasta pred par godina proslavio već svoju 100-godišnjicu. Također je i broj dece kod švicarskih gimnasta u razmeru s brojem članstva vrlo malen. Samo 12000 dece vežba u svim švicarskim gimnastičkim društvima, a kojih je preko 1.100; dakle na svaku jedinicu otpada poprечно vrlo malen broj dece. Ali s druge strane zato znali su švicarski gimnaste da spretnim i smišljenim načinom pridobiju dečju dušu za telovežbu, koju su umeli da prilagode njihovim fizičkim i duševnim sposobnostima. U švicarskim telovežbačkim društvima deca se vežbaju igrajući, a što ih naravno privla-

zuje uz društvo i čini da ga zavole i da mu ostanu verna i u naraštajskim pa i starijim godinama. Nadalje, lepi pešački izleti, a zimi smučanje, sanjkanje i druge igre, sve to nadopunjuje dečju telovežbu. Dečja odeljenja ima danas oko 400 društava švicarskih gimnasta.

NAJPOZNATIJE METODE TELESNOG UZGOJA U FRANCUSKOJ

Danas se u Francuskoj u praksi izvode tri metode telesnog uzgoja. U žoanvilskoj školi, koja važi kao najbolji institut, provodi se metoda Lartarja, čuvenog profesora anatomije. Druga metoda, prvog suprotna, je metoda Ebera, takozvana prirodna metoda, koju pak zvanična javnost ne ceni mnogo, a treća metoda, koju propagiraju zvanični krugovi, je Sele-Bertova metoda. Osnivač ove metode je direktor škole za uzgoj profesora gimnastike, pa ima zbog toga velik uticaj na mlade učitelje, koji šire njegovu metodu u školama i društvima. Ali — vele — francuski listovi, sve, pa čak ni najbolje metode ne mogu da nam pomognu, dok naši gradovi i država ne budu pokazali više smisla za fizičko vaspitanje, i dok ne budu davali u te svrhe izdašnu materijalnu pomoć, kako to čine druge države, pre svega Italija. Pored navedenoga trpi fizičko vaspitanje u Francuskoj i od većitog menjanja vlada, s kojima se menjaju i potsekretari za fizičko vaspitanje, a dolaze na ovo odgovorno mesto i ljudi, koji nemaju ni pojma o fizičkom vaspitanju.

NARODNA TELOVEŽBA U ŠVICARSKOJ

Švicarska gimnastička društva imaju posebna odeljenja vežbača, u kojima se gaje u prvom redu narodne telesne vežbe, koje su uobičajene u Švicarskoj. U tim odeljenjima vežbači se uče i dizanju tereta, bacanju kamena, prostim vežbama, skoku u visinu i daljinu i u trčanju na brzinu. U Bernu održale su se pred kratko vreme i takmičenja za prvenstvo u pomenutim granama, pri čemu je učestvovalo iz 20 kantona ukupno 229 natecatelja, dakle priličan broj, ako se uzme da su to bili izabranici na izbirnim takmičenjima, provedenim po društvima i župama. — Takmičilo se je u dizanju kamena obručke teškog 25 kg, dalje u bacanju 20 kg teških kamenih kocka sa zaletom i bez zaleta. Najbolji postignuti rezultat u bacanju kamena sa zaletom iznosio je 7 m 33 cm, a bez zaleta 5 m 75 cm. Pri skakanju u daljinu najbolji rezultat iznosio je 565 cm, dok proste vežbe nisu bile tako izvedene kako je to bilo poželjno. Takmičenje je izvršilo hrvanjem, kao starom, tradicionalnom zabavom Švicara, koja mora da je na programu svake švicarske narodne telovežbačke priredbe kao i takmičenja.

Zanimljivo je da su švicarski gimnaste znali da osvoje mase naroda gore pomenutim načinom takmičenja, a to zato, jer za takva takmičenja nisu potrebne nikakve sprave, a osim toga sve takmičarske grane pristupačne su svakome, također i početniku te predstavljaju u stvari švicarske narodne igre, što ih čini još popularnijima.

PRIJAVE ČLANICA ZA TAKMIČENJA U BUDIMPEŠTI

Ove godine, kako smo već i izvestili, po prvi put nastupiće na međunarodnim takmičenjima, koja priređuje Međunarodna gimnastička federacija, i žene. Prema do sada stiglih prijava, takmičiće na ovogodišnjim međunarodnim takmičenjima u Budimpešti 7 ženskih vrsta, i to: belgijska, francuska, mađarska, nizozemska te sokolske vrste iz Češkoslovačke, Jugoslavije i Poljske.

(Ljubljana): Žena i alpinizam. — Ing. Vladislav Beltram (Supetar): Planinarstvo i šuma. — U. Girometa (Split): Turizam mosorskog područja. — Boris Regner (Split): Dinarske planine. — Kap. Đuro Pany (Sušak): Orjen. — Ada I. Lelas (Split): Moja prva ekskurzija. — Vesti iz župe Sušak-Rijeka. — Vesti iz župe Šibenik-Zadar. — Vesti iz župe Sušak-Rijeka. — Vesti iz župe Šibenik-Zadar. — Vesti iz župe Split. — Sokolska štampa. — Šaljivi kutić.

BOGDAN SPERNJAK: PREGLED STRANIH SUSTAVA TELESNE KULTURE

Beograd 1934

Ovom brošuricom podao nam je br. Bogdan Spernjak u iscrpnom obliku, sažeto, stare sustave i metode, i to Johana Basedova, Guca Muca, Fridriha Jana, Franje Amorosa, Adolfa Spisa i Petra Linga, te nadalje savremene sustave telesne kulture, kao Genoveve Stebinove, Hedi Kalmajerove, Bes Mensendikova, Dore Menclerove, Zorža Ebera, Nilsa Buka, Hansa Sirena, Rudolfa Labana, Zorža Demenia i Zaka Dalkroza, a u dodatku K. Sandova, J. Milera i J. Proška.

Knjižica, koja je odobrena i preporučena od načelnštva Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije, dobro će poslužiti svima koji se bave pitanjem telesnog vaspitanja.

KNJIGE I LISTOVI

SOKOLSKA PROSVETA

NOVI SAD, BR. 2, FEBRUAR 1934

Drugi broj četvrtog godišta »Sokolske prosvete« donosi sledeći sadržaj: Dr. Ilija Mamuzić: Jugoslovensko Sokolstvo pred sutrašnjicom. — Dr. Miraš Kićović: Jugoslovenstvo u našoj književnosti. — Prof. Ante Šepić: Aleksa Šantić. — Sokolski domovi. — S. Pašćan. — E. Gangl: Sokolska. — Sokolsko pozorište i sokolska muzika. — Pozorište s lutkama. — Prosvetna propaganda. — Trezvenost i štednja. — Sokolske vesti. — Beleške. — Knjige i časopisi. — Službena saopštenja. — Sokolska šala.

SOKO NA JADRANU

Glasnik Sokolskih župa: Split, Šibenik-Zadar i Sušak-Rijeka

Split, br. 1—2, 1934

Ovaj broj »Sokola na Jadranu« posvećen je planinarstvu, te donosi ovaj sadržaj: A. S. (Split): Što je planinarstvo? — Ada I. Lelas (Split): Planinarstvo — simbol uznesenja. — W. v. Goete: Priroda. — Josip Boko (Split): U prirodi — na izvor života! — Dr. U. S. (Split): Istarska glavica na Mosoru. — Mira Marko Debelakova

KRONIKA

Razni jubileji. Pre 110 godina na dan 2. marta rodio se čuveni i još danas najpopularniji češki kompozitor Bedřich Smetana, čije su opere osobito »Prodana nevesta«, i brojne simfonijske kompozicije proslavile češku muziku u stranom svetu. — U maju o. g. priredio se po čitavom svetu spomen-svečanosti 50. godišnjice Smetanove smrti, koja također pada ove godine.

Pre 100 godina, dne 15. marta 1834. rodio se slavni češki slikar Karel Purkinje, koji je stekao priznanje i u inostranstvu.

Dne 22. marta o. g. navršilo se 100 godina, kako je u štampi izašao »Sonetni venec«, jedna od najlepših lirskih pesničkih tvorevina na slovenačkom jeziku, a koju je napisao prvi veliki slovenački pesnik dr. France Prešeren. Tom zgodom izdaje Tiskovna zadruga u Ljubljani veliku studiju o Prešernu, rad univ. profesora dr. Kidriča.

Ove godine slavi se još jedna značajna 100. godišnjica, i to jubilej pesničkog ciklusa velikog, najvećeg poljskog pesnika, Mickijevića; ciklus nosi naslov »Pan Tadeusz«.

Još jedan korak zbližavanja Jugoslovena i Bugara. Ovih dana postignut je sporazum između Jugoslovenskog prosvetnog filma i bugarskog »Raketa filma« gde se saradnje pod nazivom »Balkan-film«. Filmovi iz bugarskih krajeva prikazivaće se kod nas, a oni iz naših krajeva u Bugarskoj. Nadalje se pomišlja da se izradi jedan film na bugarskom i srpskohrvatskom jeziku, čija bi se radnja odigravala kod nas i u Bugarskoj i u kojem bi saradivali i bugarski i naši glumci.

110. godišnjica rođenja Stepana Mitrovića Ljubiša. Pre 10 godina naša kulturna javnost skoro je zaboravila na 100. godišnjicu velikog pisca i narodnog buditelja Stepana Ljubiša, pa ga se setila u većoj meri ove godine prilikom 110. godišnjice njegovog rođenja. Veliki pisac, narodni buditelj i političar Stepan Ljubiša rodio se 29. februara 1824. u Budvi, kod Boke Kotorske, a umro je 11. novembra 1878. u Beču. Veliki počinik, koga u književnosti upoređuju s Njegošem, naime, da je on u prozi ono, što je Njegoš u poeziji, bio je samouk, vrlo bistar i odličan psiholog te posmatrač. Njegov literarni rad pada u doba, kada su stariji književnici još vodili ogorčenu borbu protiv reforme pravopisa, koju je uveo Vuk Karadžić. Ljubiša bio je folklorista, ali kao takav preteča realizma u našoj literaturi, u kojoj zauzima vidno mesto. Ljubiša je veliki i kao narodni buditelj, kao borac za ujedinjenje Dalmacije i Hrvatske, pa je kao vođa naroda bio 1860. godine izabran za poslanika u bečki parlament, a godine 1870. bio je predsednik dalmatinskog sabora. Bio je i borac protiv italijanizacije našeg Primorja, pa je već i zbog toga sveta dužnost sviju Jugoslovena, da ga se sete dubokom zahvalnošću.

IZ NAŠIH ŽUPA DRUŠTAVAIČETA

Župa Beograd

INDIJA. — Dana 11. februara o. g. održana je redovna godišnja skupština Sokolskog društva Indija. Skupština je bila dobro posećena. Kao delegat župe Beograd prisustvovao je brat Bakić.

Starešina brat Vojnović otvorio je skupštinu prigodnim govorom, u kojem je toplim rečima pozdravio Nj. Vel. Kralja i Nj. Vis. Prestolonaslednika Petra. Zatim je pozdravio delegata br. Bakića, pa se prešlo na dnevni red.

Pročitana je poslanica Saveza, koja je saslušana s pažnjom. Zatim su svi funkcioneri pročitali svoje iscrpne izveštaje, koji su primljeni bez debate. Posle izveštaja revizora o pregledu društvenog rada i blagajničkog poslovanja, data je upravi razrešnica. Primljen je budžet s predviđenim prihodom od 12.294 Din 40 p, s rashodom od 11.400 Din.

Izabran je poseban odbor za gradnju Sokolskog doma. Zatim su u potpunosti bratskoj saglasnosti raspravljali još druga prosvetna, tehnička, socijalna i finansijska pitanja, pa se prešlo na izbor nove uprave. Pred izbor održao je brat Bakić lep sokolski govor, pa je izrazio svoje zadovoljstvo na radu stare uprave i stavio na srce braći i sestrama, da se pri izboru nove uprave rukovode samo interesima društva i Sokolstva, te da izaberu najbolju braću u društvenu upravu. Aklamacijom je izabran ovaj odbor: starešina br. Vojnović Dordić, posednik; zam. star. br. ing. Mitić Živojin, šef ložionice; tajnik br. Stevanović Sava; prosvet. br. Ložjanin Petar, učitelj; nač. br. Goranović Vladimir; zam. nač. br. Ajbek Ivan; načelnica sestra Petrovićeva Nada, učiteljica; zam. nač. s. Goranovićeva Stanija; statističar s. Vojnović Anica; blag. br. Mihaljević Dragutin.

50. godišnjica Hermana Vendela. Dne 2. marta o. g. doživeo je svoju 50. godinu jedan od retkih, ali zato tim većih i uticajnijih naših prijatelja u nemačkom narodu, poznati nemački književnik i publicista Herman Vendel. Vendel, Nemač iz francuskog Mecca, odličan je poznavalac našeg naroda. On je temeljito studirao našu istoriju, našu literaturu, a često je i po više meseci boravio među nama, proučavajući naše prilike, sastajući se i s priprostim narodom i s najvećim ljudima naše zemlje. On je za vreme najžešćeg besnila svetskog rata, kada je Srbija bila od neprijatelja ne samo pregažena, nego i oklevetana lažima, imao odvažnosti da ustane u berlinskom parlamentu i podigne svoj glas na obranu ponižene Srbije, jugoslovenskog naroda, njegovih prava na slobodu i jedinstvo, a o čemu je opširno, dakako, koliko je onda bilo uopšte moguće, pisao i u velikim berlinskim listovima. A i posle rata tu svoju ljubav prema nama pokazao je mnogo puta, ne samo što je pobijao razne i tolike klevete Nemaca i drugih na račun našeg naroda, nego i mnogim publikacijama, s kojima je inostranstvo — bolje nego mi sami — upoznao s nama i s našim prilikama. Vendel je napisao, pored velikih studija o Dantonu, velikom vodi francuske revolucije, i o Hajnrihu Hajneju, velikom nemačkom pesniku, i veliku knjigu: »Borba Jugoslovena za slobodu i jedinstvo«, čime nas je, kao i mnogi drugi, avelike zadužio.

1400. Justinijanovog zakonika. Stari rimsko pravo kroz stoleća nije bilo izdano kao jedinstven zakonik, nego je postojalo razbacano po raznim delima, zbirkama i rukopisima, a delomično pak i kao običajno pravo. Kako se je pak tokom stoleća popunjavalo novim zakonima senata, kasnije careva, postala je materija glomazna i toliko opširna, da nisu čak ni pravnici imali tačan pregled svih pravnih propisa, što je imalo za posledicu pravnu nesigurnost. Da tome učini kraj, car Justinijan poverio je posebnoj komisiji, u kojoj su bili čuveni pravnici Tribonian, Teofil i Dorotej, pored mnogih drugih, zadaću, da pregleda sve izvore rimskog prava, da prilagodi njihove propise savremenim potrebama i prilikama te da se sve to izda u jednom zakoniku. Taj zakonik izašao je i bio objavljen 16. februara 529. godine kao »Kodeks Justinianus«. Time je sačuvano staro rimsko pravo, modificirano tako da postaje iz uskog nacionalnog prava međunarodno pravo za vekove. Justinijan je pak i time, kao kasnije i Dušan Silni svojim zakonikom, zapisao svoje ime za večita vremena u kulturnu istoriju naroda. Rimsko pravo u kodificiranom obliku postalo je u kasnom srednjem veku i početkom novog veka osnova novim zakonima evropskih naroda, koji su svoja dotadnja plemenska prava ili posve ili bar većim delom napustili. Kodeks Justinianus imao je besumnje velik uticaj i na kasniji Dušanov zakonik.

Ovom prilikom zahvaljujemo i ovim putem dobročiniteljima i priložnicima društvenim i to: bratu ing. Iliji Jojkiću, na besplatnom osvetljenju svih prostora sokolane, bratu Beku Edju na prilogu od 1000 Din i bratu Božicu Joci na prilogu od 250 Din za gradnju sok. doma i Opć. poglavarstvu na redovnom godišnjem prilogu od 500 Din.

VALJEVO. — Naše društvo održalo je od 9 do 23. februara o. g. društveni prednjački tečaj, pod vodstvom brata Feodora Gopurenka, saveznog prednjaka. Na tečaj prijavio se 21 član, ali su za vreme tečaja otpala 4 člana tako, da je tečaj završen sa 17 članova. Ovo je prvi tečaj u ovom društvu. Društvo namerava u toku ove godine da održi još nekoliko tečajeva. — J. U.

Župa Karlovac

CETINGRAD. — Cetingradsko Sokolsko društvo održalo je glavnu godišnju skupštinu 11. februara. Skupštinu je otvorio zamenik starešine br. Đuro Basara, a vodio je tajnik br. Frlić. Pročitani su izveštaji društvenih funkcionera, koji su svi primljeni bez primedbe. Stara je uprava dobila razrešnicu, a potom se pristupilo izboru nove uprave. Izabrana su sledeća braća i sestre: za starešinu Miloš Kangara, za zamenika starešine Đuro Basara, za tajnika Rudolf Frlić, za načelnika Đuro Kangara, za zamenika načelnika Radan Kuruzović, za blagajnika Fanika Močan, za prosvetara Ivo Navračić, za statističara Adela Cirkveni.

GENERALSKI STOL. — Nakon obavljene godišnje skupštine, započela je nova uprava sa živim radom. Mnogo toga imade se izvršiti u ovoj godini. Prijavili su se neki članovi, koji su bili do jučer najveći naši protivnici za pristup u četv. Prosvetni odbor sada broji šest članova: Matešić Josko, Mohorić Slavko, Vucelić Radivoj, Brajković Zora, Lukež Igor i Matešić Pero. Stvoren je plan za rad u ovoj godini. Uglavnom će se nastojati učiniti što se traži u četirigodišnjem planu.

Priredićemo Zrinskofrankopansku proslavu, koja je i lani lepo uspeła.

Prednjački zbor će se konstituirati ovih dana. Dosada je brojio 8 članova.

Spremao se za velike sletove u Sarajevu i Zagrebu, kamo će naši vežbači i ostali članovi da krenu u što većem broju.

JOSIPDOL. — Ovo Sokolsko društvo priredilo je dne 4. februara akademiju s lepim programom. Uz vežbe muške i ženske dece i članstva, bile su na programu deklamacije i jedan saljivi igrokaz. Uspeh priredbe bio je dobar.

Župa Ljubljana

LJUBLJANA - ŠIŠKA. — Naš Sokol je priredil dne 26. II. čajanku za telovadeće članstvo.

Prireditelj je otvoril brat načelnik s pozdravnim govorom, u kojem je izjavil misel, da naj s sokolsko prijateljstvo in bratstvo prenese tudi v družabno življenje in v skupno priščeno, toda solidno veselje. V istem smislu je govoril tudi br. starosta in žel s svoje odkriti, veselo besedo navdušeno odobravanje. Za tem je bil za trud, ki ga je imel z vodstvom sokolske plesne šole, s šopkom rdečih nageljnovega nagrajen br. Lombar, nakar je prevzela vodstvo večera s. Bajde Heda, ki je s svojim prvovrstnim igranjem na klavirju zaposlila telovadce in telovadke s plesom do zaključka te izredno uspele prireditve.

ZGORNJA ŠIŠKA. — Na vseh poljih pokazuje naš mladi Sokol pravo mladeniško čilost in delavnost, zlasti aktiven pa je prednjački zbor, ki je z mladinsko akademijo v nedeljo 4. marca pokazal lep uspeh sistematičnega in neumornega telovadnega dela. Mladinska telovadna akademija, ki se je vršila v sokolski dvorani pri Čarmanu je privabila v kljub lepemu vremenu mnogo občinstva, ki smo med njim opazili tudi g. polkovnika Nedeljkovića. Spored je obsegal 14 točk, ki so jih odvezali vsi mladinski telovadni oddelki od najmanjše dece do nižjega oddelka naraščaja lepo in skladno. Vseh telovadećih je bilo preko 100. Med najbolje točke akademije treba uvrstiti: »Mlade vojske«, m. dece, »Uro«, ženske dece, »Devetorice«, moške dece, »Mornarje«, ženske dece, »Skupinske vaje«, moške dece, dočim sta zadnji točki »Devetorice«, moškega naraščaja in »Sneguljice«, ženske dece bili naravnost odlični. S tem pa ni rečeno, da bi bile morda ostale točke slabe, vendar niso presegale povprečnosti. K samemu sporedu bi se omenil, da so se točke hitro vrstile in ni bilo mučnih dolgh odmorov, glede skupin pa bi priporočal, da se v bodoče skupine uvrste v spored kot ena točka, ne pa vsaka skupina kot posebna točka. V ostalem pa so bile tudi skupine posrečene. Pri akademiji sem pogrešal tudi kak, vsaj kratak uvodni nagovor.

Da delo zlasti v mladinskih oddelkih tako lepo napreduje je zasloga harmoničnega sodelovanja med šolo in Sokolom in bi le bilo želeli, da tudi se ostali učitelji in učiteljice, ki jih je na šoli dovolj, priskočijo društvu na pomoć vsak s tem, za kar se čuti sposobnega in kar ga veseli. — Pripravljamo se sedaj na letni javni nastop, odigrali smo dve igri in za zaključek se pripravljaja še ena, bilo je nekaj posrečenih družabnih prireditve, dve predavanji, žal pa letos po smrti agilnega brata Planičke lutke bolj na redko razveseljujejo našo mladino. Društvo čakajo za izgradnjo letnega telovadišča nove naloge, ki pa bodo zopet prinesle v naše vrste novo življenje in stremljenje.

Natečaj za župskog prednjaka

Sokolska župa Tuzla raspisuje natečaj za stalnog župskog prednjaka s nastupom službe dne 1. maja 1934. s osnovnom platom oko 1000 Din. Uslovi nameštenja prema »Pravilniku«, izdanom od Načelnništva SSKJ pod br. 165/34. Zapečaćene ponude s oznakom na kuverti »Na br. 92« treba poslati pre 31. marta o. g. na adresu »Načelnništvo Sokolske župe u Kreki kod Tuzle«. Priložiti treba curriculum vitae i verodostojna dokumenta o ispunjavanju uslova iz spomenutog Pravilnika, a u ponudi navesti event. svoje naročite uslove i minimalnu platu.

Načelnništvo Sokolske župe Tuzla.

Župa Maribor

MARIBOR. — Iz župnega načelnništva, Načelnništvo Sokol. župe Maribor raspisuje za 18. in 19. marca 1934. župne prednjačke izpite. Braće in sestre, ki hoćejo v tem roku polagati izpit, naj se takoj prijavi župi. — Zdravo! Načelnništvo Sokolske župe Maribor.

Župa Novo mesto

NOVO MESTO. — Iz župe. Župno načelnništvo sklicuje za nedeljo 4. marca ob 9. uri dopoldne v Sokolskem domu v Novem mestu redni letni zbor društvenih načelnikov in načelnice. Udeležba je za vse brate načelnike in sestre načelnice župnih jedinica strogo obvezna.

Istočasno sklicuje župni prosvetni odbor za nedeljo 4. marca ob 9. uri tudi v Sokolski dom zbor društvenih prosvetarjev, ki je obvezen za vse prosvetarje župe.

Župna uprava sklicuje za 11. marca t. l. ob 9. uri dopoldne v mali dvorani Sokolskega doma redno letno župno skupščino, ki bo letos radi sačevnega predpisa izredno obširna in važna. Zato župna uprava ponovno poziva vse odnice, da pošljejo na ta zbor svoje delegate, da bodo prav vse jedinice zastopane.

ZPO priredi v okviru svojega delovnega programa v dne 17. i 18. in 19. marca trodnevni sokolski prosvetni tečaj, obvezen za vse društvene prosvetarje, vabljani pa so tudi ostali člani društvenih PO. Prijavite se do 11. marca ZPO.

TREBNJE. — Mirensko sokolsko okrožje. Sicer smo že v novem sokolskem letu, vendar je potrebno, da se poda pred župno skupščino tudi o delu našega okrožja kratko poročilo. Sokolstvo se je v lanskem letu v našem okrožju zelo razmahnilo, posebno je prodrlo v našo vas, kjer je našla sokolska misel življenja zmožna tla za svoj obstoj. Vsa v okrožju včlanjena društva so se z našimi izjemami ravnala po našem geslu: Vsi za enega, eden za vse! Saj pa tudi ni bilo sokolske prireditve, ki na njej ne bi bile zastopane vse jedinice okrožja. Zavest skupnosti in povezanosti se je pokazala zlasti tudi na prireditvah izven okrožja in župe, kjer je to okrožje nastopalo vedno v častnem številu korporativno. Vse to pa je zaviselo od absolutne sokolske discipline vseh odločujoćih društvenih funkcionarjev, ki so k tem skupnim uspehom okrožja doprinesli s svojo požrtvovalnostjo glavni obolus.

V naslednjem naj gale številke govore o našem tihem delu v naših telovadnicah ter na naših odrih, ki je sicer skrito za široko javnost. To skromno poročilo naj da vidno sliko prosvetnega in tehničnega dela našega okrožja. V preteklem sokolskem letu je bilo v 7 edinicah 132 telovadećev, 47 telovadk, 48 moškega in 24 ženskoga naraščaja, 114 moške in 128 ženske dece ter 25 prednjakov in prednjačice, skupaj 513 telovadećih. Ako k tem pristojemo še 261 članov in 109 članice netelovadećih, beleži okrožje 881 pripadnikov Sokolstva.

Delo v telovadnicah je bilo tudi v tem letu prav živahno, vendar je bilo opaziti, da so nekatera prej agilna društva lani popustila in imela precej dolge počitnice, kar je bilo v škodo dotičnim društvom in seveda tudi v manko okrožju. Pač pa so se druga društva izredno dvignila in tako pokrila s svojo marljivostjo upadek, ki bi bil sicer viden. Vprašanje prednjakov se rešuje le počasi, vendar se kaže da imajo nekatera društva zelo dobre izprašane prednjake, ki pa se v tem letu sploh niso udeležovali, ko med tem druge istih primanjkuje.

V vsem letu je v vseh oddelkih telovadilo v 1905 telovadnih večerih 19.458 telovadećih, prav lahko pa bi se iste številke dvignile, ako ne bi bilo toliko neprimernih počitnic v dveh večjih društvih. Po društvih je obisk telovadbe nastopen: Trebnje: 182 pripadnikov v 201 večerih 2625 navzoćih (4 oddelki); Mokronog (191 vps.) v 504 večerih 4608 navzoćih (6 oddelkov); St. Janž (96 vps.) v 380 večerih 4291 navzoćih, Mirna (115 vps.) v 268 večerih 2256 telovadećih (4 odd.), Žužemberk (120 vps.) v 254 večerih 2256 navzoćih (6 odd.), St. Lovrenc (5 odd., 77 vps.) v 263 večerih 2156 navzoćih, St. Rupert ni telovadil razen v 27 večerih s 170 telovadećimi. Telovadnice je bilo letos že več, tako, da je v okrožju sedaj 6 telovadnic, med temi: 3 domovi, 2 novi dvorani, 1 v šoli, 1 privatno. Nastop je bilo z okrožnim zletom troje, ostala društva pa so priredila lepe akademije in se pripravljaja za tekoće leto, v katerem slave jubileje. Poleg teh prireditve je omeniti tudi zelo dobro uspešni prvi okrožni tajni zlet, ki je bil ob enem tudi prvi v župi. Vzporedno s telovadnicami se je razvijalo tudi prosvetno delo, ki kaže tudi v tem letu prav lepe uspehe.

Ob celotnem pregledu vsega prosvetnega dela, pa vsceno ne smemo preiti preko napak, ki so nekoliko zastavile pravi razvoj v okrožju. Tako smo opazili (po poročilih sodeć), da se pravo prosvetno delo v telovadnici še vse premali goji, kar pogrešamo nagovorov, sestankov, debat, mladinskih prireditve, a tudi sokolski tisk

še vedno ni tako razširjen kot bi moral biti. Na drugi strani pa se opaža tu in tam pomanjkanje prave discipline, ki je odgovarjala popolnoma v poročevalstvu, v enem od društev. Tudi pošiljanje poročil ter izpolnjevanje istih, se zdi še vedno mnogim kot nepotrebno zlo. Već dobre volje in sokolske discipline, pa bo vse dobro in prav! Mogoće naj mimogrede dodamo tudi še opazko o hišnih številkah, s katerimi zelo marljivo polnijo sicer prazne formularje — pa to tehniće ali prosvetne prirede! Podroben pregled nudi nastopno sliko: Nagovorov in predavanj je bilo v okrožju 150, ki jih je poslušalo nad 3700 pripadnikov vseh kategorij. Ostalih prosvetnih prireditve je bilo preko 130 in kakor lani tudi letos 22 gledaliških predstav. Zlata Mokronog, St. Janž in Žužemberk so odigrali velik del teh iger, med njimi već mladinskih. Sokolskega tiska je le 134 izvodov, a novinskih izveštaje, ki so prešli predpisano pot je bilo 52, kar je znak, da je tudi naše okrožje spoznalo pravi pomen prave in točne sokolske poročevalske službe. Velik kapital je naložen v naših sokolskih — javnih knjižnicah, ki jih je v okrožju 6 in štejejo 270 knjig. Poleg številnih izletov, par mladinskih prireditve, akademij in proslav je Sokolstvo v našem okrožju svećano proslavilo tudi deseti rojstni dan našega staroste Nj. Vis. prestolonaslednika Petra s sokolskim kresom na predvećer tega dne. Prosvetno delo je razdeljeno v 16 odsekov in sicer: 6 dramskih, 4 pevskih, 1 godbeni, 2 kino in 3 mladinske.

Administracija je bila v okrožju in med društvu razen v par primerov brezhibna in točna.

Nadalje so zborovali v okrožju na 3 sejah tudi vsi prosvetarji ter tehničarji, ki so sestavljali program za novo leto. Dvakrat sta obiskala vsa društva okrožni načelnik in načelnica ter okrožni prosvetar, ter tako prišla v osebni stik z delom v društvih, kar je ustvarilo še večje zaupanje v sopomoć in uspehe. Poleg okrožja pa je pomagala edinicam tudi župna uprava, ki zaslućuje s posebnim zanimanjem delo v okrožju in ki je bila tudi na vseh prireditvah častno zastopana.

V januarju so imela vsa društva zelo obiskane društvene skupščine, na katerih so bile izbrane povećini stare uprave, ki bodo tudi v novem sokolskem letu pokazale še mnogo već, kot lani.

S tem poročilom stopa Mirensko sokolsko okrožje pred župno skupščino, zavedajoć se dobro, da je storilo zopet velik korak naprej.

Brat Marjan.

Župa Osijek

OSIJEK. — Okružni prednjački tećajevi u Vinkovcima, Slav. Požegi i Đakovu. U svrhu provedenja 3-godišnjeg telesno-vaspitnog plana ove župe održaju se u svim okružjima 10-dnevni prednjački tećajevi. U nizu tih tećajeva održani su u zadnje vreme i u Vinkovcima od 21 do 30. januara, u Slav. Požegi od 4 do 13. februara i u Đakovu od 18 do 27. februara o. g.

Okružje Vinkovci po broju jedinica je najjaće u župi Osijek, te je i po broju polaznika bio najbolji tećaj. Ukupno je bilo polaznika 34 od kojih 8 članica. U tećaj su poslate sledeće jedinice svoje članove odnosno članice: Vinkovci, Županja, Bošnjaci, Komletinci, Babina Greda, Otok, Mirkovci, Orolik, Andrijaševići-Rokovci, Novi Jankovci, Novo Selo, Retkovci, Slavkovci, Ostrovo, Gaboš, Tordinci, Cerić, Sikirevci, Gradište, Marinci, Jarmina i Vrbanja.

Tećaj u Slavonskoj Požegi je imao samo 10 polaznika iz ovih jedinica: Slav. Požega, Pož. Brestovac, Vetovo i Kaptol. Od tog broja je bilo 5 članica.

U tećaj u Đakovu su poslate skoro sve jedinice iz tog okružja po jednog člana tako, da ih je bilo 12 iz ovih jedinica: Velika Kopanica, Semeljci, Budrovci, Krndija, Braćevići, Đakovački Selci, Vuka, Đurdanci, Pridvorje, Strizivojna i Gorjani.

Sve ove tećajeve vodi radi jedinstvenog rada župski putujući prednjak po programu, koji je izradio načelnništvo župe. Svrha je ovih tećajeva, da se tehnički vaspita što veći broj prednjaka i vodnika, jer se spremnim prednjacima po našim jedinicama mnogo oskudeva naroćito novo osnovanim, a koje su opet u većini. Radi toga i pravi tehnički rad mnogo trpi. U svakom tećaju održi se 90 nastavnih časova iz svih predmeta, koji se traže za društveni prednjački ispit tako, da polaznici s malo truda i spremanja posle svršenog tećaja mogu položiti društveni prednjački ispit.

GARČIN. — Sokolsko društvo u Garčinu priredilo je dne 10. febr. u gostionici Gardun svoju zabavu, koja je bila odlično posećena. Kod programa sudelovala su također i deca osnovnih škola sela Garčin, Bickoselo i Sapci, koji je sjajno uspeo. Na konec tog uspešnog programa razvila se je intimna zabava uz ples.

PRIDVORJE. — Dana 2 i 4. marta priredila je naša četa u zajednici s podmlatkom Crvenoga krsta proslavu rođendana velikog vladike Strossmajera. O životu i radu neumrlog biskupa govorio je brat starešina Josip Slozer. — Posle toga prikazana je pozorišna

ROSIJA - FONSIER • društvo za osiguranje i reosiguranje • Beograd

slika s pevanjem državne himne od Vidovgradskog »Slava J. J. Strosmajeru«. Vreme do dramske slike iz sokolskog života od D. B. »Soko na radu«, bilo je ispunjeno rodoljubnim recitacijama. Proslava je završena recitacijom od Rovčanskog »U sokolskom kolju«.

Nakon proslave bila je sokolska pokladna priredba. Prikazana je sala u jednom činu od F. Sudarevića »Svadbene prilike«, i sala u 3 čina od Ivančića »Nasamareni stric«. Bile su i dve recitacije »Lutka« i »Dimnjačar«. Zatim je izvedena sala prema francuskoj priči »Tri želje« od Jovana Udičkog »Dečiji svet«, šaljiva vežba.

Poset je u oba dana bio odličan. Moralni i materijalni uspeh posve zadovoljava.

TRNJANI. — Sokolsko društvo Trnjani priredilo je dne 17 februara 1934 svesnu sokolsku akademiju u prolavu velikog biskupa Strosmajera.

Prisutne je pozdravio brat prosvetar Dimitrije Mihini, paroh, s lepim patriotskim govorom u kome je izneo značenje proslave. Zatim je bio nastup članova s prostim vežbama u narodnoj nošnji. Treću tačku izveo je Pozorišni osek ovog društva s dva šaljiva pozorišna komada.

Akademija je bila dobro psecena, te je uz moralni postignut i materijalni uspeh. — P. A.

Župa Sarajevo

SARAJEVO. — Na 28 januara 1934 u 9.30 sati pre podne održalo je Sokolsko društvo u Sarajevu svoju redovnu god. skupštinu. Bio je prisutan velik broj članstva. Skupštinu je otvorio u odsutnosti brata starešine dr. Branka Sunajkovića, i zamenik, brat dr. Bogdan Vidović, koji je pozdravio skupštinu lepim sokolskim govorom, i pozvao sve prisutne da kliknu našem junaku Kralju, dičnom starešini i celom Kraljevskom domu »Živeli«. Svi prisutni su oduševljeno poklikali odzdravili su.

Pre prelaza na dnevni red, data je počast umrlim članovima u pr. godini. — Zatim su izabrati overači zapisnika, i počelo se sa čitanjem poslanice Saveza, koja je pažljivo saslušana. Zatim je podneo iscrpan izveštaj načelnik društva brat Rudolf Azman, iz kojega se video ceo rad i stanje društva. Tajnički izveštaj podnela je sestra Rada Vasiljević, koji je primljen sa zadovoljstvom. Blagajnički izveštaj podneo je brat Risto Prnjatović, iz kojega se vidi stanje društva. Referent za seoske čete brat Radmilo Grdić podneo je iscrpan izveštaj o radu sokolskih četa ovog društva. Čete dobro napreduju, odziv u članstvu je vrlo dobar, samo se rad na selu ne može zamisliti bez sokolskih domova. Statističar brat Boško Šiljak podneo je izveštaj o stanju članstva u svim kategorijama, a tako isto i 12 sokol. četa, koje nama spadaju. Brojno stanje je zadovoljavajuće, kada se uzmu u obzir sve teškoće s kojima mi Sokoli moramo da se borimo. Prosvetar br. Hajrudin Čurić izveštio je o prosvetnom radu, brat Branko Lukić o muzičkom oteku, koji marljivo radi. Brat Simo Stanivuković, pročelnik za gradnju doma, podneo je iscrpan izveštaj o stanju fonda za gradnju doma. Društvo danas raspolaže sa skromnom gotovinom, ali bez veće gotovine ne može se pristupiti izgradnji našeg so-

kolskog hrama, doma, kakvo Sarajevo mora podići. Domaćin brat Josip Dušek izveštio je u stvarima reda i održavanja sokolskih prostorija. — Ispred nadzornog odbora podneo je izveštaj brat Rihard Stefani. Svi izveštaji primljeni su i odobreni. Data je razrešnica upravnom i nadzornom odboru.

Prednjački zbor podneo je listu novog upravnog i nadzornog odbora, koja je usvojena sa spontanom odobravanjem, te su izabrati za 1934 god. sledeća brata i sestre: starešina Aleksa Starčević, i zamenik starešine dr. Bogdan Vidović, II zam. starešine Ignac Hengster, tajnik s. Rada Vasiljević, načelnik br. ing. Jovan Ilić, I zam. načelnika Tomo Vranješ, II zam. načelnika Milutin Zekavčić, prosvetar Hajrudin Čurić, blagajnik Boško Šiljak, refer. za čete Radmilo Grdić, pročelnik za gradnju doma Simo Stanivuković, statističar Boško Šiljak. Članovi upravnog odbora: Jovan Trišić, Božidar Ružička, Zambal Stjepan, Radić Ivan, Lavra Oskar, ing. Besarović Velimir, Dušek Josip, Ceremidžić Mitar, Rička Dragutin, dr. Mušanović Sinan, Roubiček Oto, Tajšanović Tvrtko, Dopoda Jelena, Berberović Petar, Radojević Angelina, Kršić Branko, Mulka Jaroslav, Škopalo Alojzije, Strauh Josip. Članovi nadzornog odbora: Stefani Rihard, Čurić Kosta, Savo Savić, dr. Mihajlo Miron, Dešić Nikola, Stevo Pravica. Sud časti: dr. Branko Sunajković, dr. Bogdan Vidović, dr. Milan Jojkić, Aleksa Starčević, dr. Mihajlo Grahovac.

VAREŠ-MAJ DAN. — Sokolsko društvo Vareš-Majdan održalo je »Spomen večer« J. J. Strosmajeru i Aleksi Santicu, kulturnim pionirima Jugoslovenstva.

O radu i životu neumrlih jugoslovenskih velikana održao je uspešno predavanje brat Slavko Popović, društveni prosvetar. Posle predavanja brat Katić Stjepan, predsednik Glazbenog oteka recitovao je Santicove pesme. Proslava je završena s državnim himnom.

Ovo »Spomen večer« posetilo je brojno članstvo sa svojim porodicama.

ZGOŠĆA-KAKANJ. — Dne 17 februara o. g. održalo je Sokolsko društvo u Zgošći-Kaknju Spomen večer neumrlim dr. Jurju Strosmajeru i Aleksi Santicu, kome su prisustvovali mnogobrojni gosti i prijatelji Sokola, kao i svi članovi i članice društva s njihovim porodicama.

O životu i radu neumrlih velikana održala je vrlo uspešno i lepo predavanje sestra Dragica Nešić, tajnica prosvetnog odbora Sokolskog društva.

Pre početka predavanja, recitovao je naraštajka s. Dragica Miletić pesmu »Strosmajeru« na opće zadovoljstvo.

Župa Skoplje

KOČANE. — Jedan tradicionalni običaj, koji se još održava. Kočane, iako jedna pogranična palanka, koja ne raspolaže s tonfilmovima, pozorištem, umetničkim izložbama i ostalim savremenim tvorevinama današnjeg društva, ipak ona ima svoje lokalne priredbe za koje u Kočanu i okolini oduvek vlada veliko interesovanje.

Todorova subota je u dušama mnogih davno priželjkivana. I taj je dan osvanuo. Vreme iako ujutru malo oblačno i mutno, brzo se razvedrilo, tako da je već oko osam časova izgrejalo

sunce. Ovo je ozarilo mnoga lica i ulilo nadu, da će se uobičajene trke sigurno održati.

U 12 časova starešinstvo Sokolskog društva, koje ove trke svake godine priređuje, sa sokolskom limenom, muzikom, pošlo je na željezničku stanicu na mesto, gde će zasedavati određeni žiri. Narod je već počeo pristizati. Svaki je gledao da zauzme što bolje mesto odakle bi posmatrao. Celu tu masu ljudi, koja je brojala oko tri hiljade duša, trebalo je urediti. S obe strane trkačke staze postrojeni su u razmacima vojnici, žandarmi i opštinski policajci radi održanja reda. Muzika je stalno intonirala i mešala sa zagorom ljudi. Narod iz okolnih sela, u svojim živopisnim nošnjama, nije također izostao. Sve je ovo davalo utisak neke narodne svečanosti većeg stila.

Najzad su u 3 časa na dati znak trke otpočele. Bilo je pešačkih trka: ženske i muške dece, muškog i ženskog naraštaja, članova, seoskih sokolskih četa, sportskih klubova i dr. Nagrade su se sastojale: u sokolskim haljinama, džepnim satovima, fudbalskim loptama, električnim svetiljkama i dr.

U 6 časova trke su završene, a uveče u Sokolskom domu priređena je sokolska akademija.

Župa Tuzla

BEGOVHAN. — Sokolsko društvo Begovhan održalo je 28 januara svoju I redovnu godišnju skupštinu, u prisustvu priličnog broja članova.

Starešina brat Prager otvorio je skupštinu i pozdravio delegata župe brata Ferada Azabegića i sve prisutne. Zatim je izneo u nekoliko poteza svrhu i potrebu sokolskog rada i čita poslanicu bratskog Saveza. Po svršetku ostalih tačaka dnevnog reda birana je nova uprava društva. Birani su: za starešinu Mirko Prager, zamenik Mustafa Ajanović, tajnik Martin Mihalić, prosvetar Dragica Nyerš, zamenik Gizela Straubert, učiteljice. Načelnik Alfred Baumgartner. Ostali članovi odbora svi su iz prijašnje uprave.

Brat starešina je predložio, da se izabere odbor za gradnju doma i predlaže za predsednika brata Stjepana Sora, ravnatelja Našičke, koji se prima te dužnosti. Starešina obećaje, da će se s gradnjom doma početi čim nastane malo lepše vreme.

Delegat župe brat Azabegović uzima reč i govori u kratko o ideologiji Sokolstva, poziva članove da zajedno s upravom društva ustrajno rade na podizanju Sokolstva u našem mestu.

Na kraju svog govora pozdravlja starešinu Saveza Nj. Kr. Vis. Prestolonaslednika Petra.

Starešina se zahvaljuje delegatu i zaključuje skupštinu.

Župa Varaždin

VARAŽDIN. — Župska glavna skupština. Uprava Sokolske župe Varaždin saziva u smislu § 9 Pravila župske glavnu skupštinu, koja će se održati u nedelju, dne 25 marta 1934 g. u 11 sati u sokolani Sokolskog društva Varaždin.

Dnevni red skupštine:

- 1) Izbor dvaju članova za overovljenje skupštinskog zapisnika;
- 2) Pozdrav starešine;
- 3) Izveštaj funkcionara župe;
- 4) Predlog o visini župskog doprinosa i proračuna;
- 5) Predlog TO glede održanja župskog sleta;
- 6) Izbor članova uprave župe, revizora i suda časti;
- 7) Eventualija

Pravo glasa na skupštini imaju zastupnici društava (na stotinu članova), sa seoskim četama, po jedan delegat te na višak od pedeset članova također jedan) i članovi uprave župe.

Ako se u određeni sat ne sastane dovoljan broj, održaće se skupština istoga dana s istim dnevnim redom za sat kasnije.

Eventualne predloge, o kojima bi imala skupština doneti zaključke, valja dostaviti upravi župe 8 dana pre skupštine.

Uprava župe.

Župa Zagreb

BREZOVO POLJE-BRUBANJ. — Dana 15 februara t. g. uveče priredila je naša četa drugu svoju zabavu. Program zabave je bio pažljivo sastavljen, pa nas uspeh i nije iznenadio. Program je započeo »Pretstavom« od br. J. Udičkog, koju su vrlo lepo izvela deca. Nakon par sokolskih deklamacija, koje su izvedene vrlo efektivno, nasmejala su upravo do suza braća Miloš i Dušan Janus dupkom punu dvoranu škole u šaljivom komadu »Slikanje«, koji je za ovu priliku priredio br. tajnik. — Po M. Lovraku dramatičkomu narodnu pesmu »Sirotna majka«, u 3 slike, izvodio je muški i ženski naraštaj. Igrokaz je izveden vrlo dobro i na opšte zadovoljstvo gledalaca. — Trojica braće izvela su nakon toga proste vežbe za slet u Sarajevu i Zagrebu vrlo skladno. Poslednja tačka programa bila je »Cobanin Jovok«, koju su braća iz čete Klišić Donji (kao gosti) izvela uz buru smeha.

Posle programa razvilo se sokolsko veselje. Moralni uspeh ove naše zabave bio je odličan, a i materijalni — za naše skromne prilike — nije izostao.

OROSLAVJE. — Sokolsko društvo Oroslavje održalo je dne 18 februara 1934 svoju redovnu godišnju skupštinu na kojoj je pro prelaza na dnevni red brat starešina Vučak Andrija upoznao skupštinu s uspesima rada društva zadnjih 6 meseci i to nakon stanke od skoro 2 godine. Posebne izveštaje dali su brata tajnik, blagajnik, prosvetar, načelnik, statističar i drugi, koji su svi jednoglasno primljeni. Kod izbora nove uprave predložena je samo jedna lista i to: starešina brat Vučak Andrija, zamenik brat Čerc Josip, tajnik brat Aleksić Nikola, zamenik brat Ribarić Franjo, prosvetar brat Vrbanc Mihovil, načelnik brat Pavan Josip, zamenik brat Jurdana Marko, statističar brat Stanišić Josip, načelnica sestra Sipek Marija, zamenica sestra Bračić Erna, blagajnik brat Vojak Ante, članovi uprave braća Bračić Franjo, Križanec Matko, Mejaš Josip, Jakovac Viktor, zamenici braća Vojak Ante, Škrilin Andrija, Jurlina Bernard i sestra Milanova Mirjana. Revizori Sreća Dragan, Lukić Vjekoslav, Herden August, zamenici Pehajm Ivan, Eck Đuro i Nemet Đuro. Časni sud braća Kaiser Milan, Vučak Andrija, Križanec Matko, Bossek Josip, Aleksić Nikola, zamenici braća Gorupce Juro i Mejaš Josip, koja je jednoglasno izabrana. Kako je napred rečeno društvo je duljom stankom pretrpilo dosta moralne i materijalne štete. Prebrodeći sve postojeće poteškoće, a i jednoglasnim izborom nove uprave, veruje se, da će ovo društvo svojim budućim intenzivnim radom doći na ono mesto, koje mu pripada.

PUSČA. — U nedelju 25 februara održana je godišnja glavna skupština u prostorijama osnovne škole. Skupštinu je otvorio starešina brat Martin Dugačić prikazavši prilike koje su vladale u četi kroz godinu 1933. Konstatirao je, da na žalost četa nije baš napredovala, čemu su mnogo krive mesne i druge prilike. Jedna od najvećih poteškoća jest upravo to, što četa nije imala prednjaka. Ipak se nada, da čemo iduće godine, samo čvrstom voljom, kročiti bar korak napred. — Iza toga su podneti izveštaji funkcionera čete. Među ostalima načelnik br. Đuro Truhović izveštava o radu kod dece. Radilo se je, koliko se moglo. Priredeno je s decom nekoliko matineja, koje su svršile s vežbom muške i ženske dece. Matineje su uvek bile dobro posećene koliko od članova naše čete, toliko i od meštana. Matineje je otvorila prosvetarka sestra Josipa Staničić, prigodnim nagovorom. U mesecu julu sudelovala su deca, 12 muških i 12 ženskih, na javnoj vežbi u Podsusedu. Sestnaestorici muške dece nabavljene su odore s prinosom dece i pripomoć iz četske blagajne. Svi izveštaji primljeni su jednoglasno. — Nakon razrešenja stare uprave prelazi se na biranje nove. Uprava je sastavljena ovako: starešina br. Pavao Mihalinec, zam. star. br. Josip Jug, tajnik br. Milan Brlek, blagajnik br. Matija Rusan, prosvetar sestra Josipa Staničić, revizioni odbor sestra Vera Vernić i br. Stjepan Andrija. Nakon skupštine upisalo se u četu nekoliko novih članova.

Nove sokolske knjige

U našoj nakladi izašle su sledeće nove sokolske knjige:

Boko Jos.:

Pripovetke za sokolsku decu i naraštaj (sa slikama). — Cena 8 Din

Milčinski Fran:

Junaštvo, priča sa slikama — srpskohrvatski. — Cena 5 Din

Hébert G. - Trček:

Sport zoper telesno vzgojo. — Cena 10 Din

Sajovic - Trček:

Priprave za vaditeljske izpite (sa slikama). — Cena 18 Din

Schmidt - Pichler:

Fiziologija telesnog vežbanja (sa slikama). — Cena 35 Din

Šulce:

Sokolski sustav telovežbe, drugo izdanje. — Cena 55 Din

U štampi: Dr. Vaniček - Drenik: Baton i boks

Jugoslavenska Sokolska Matica
LJUBLJANA, NARODNI DOM
Telefon 25-43 • Račun poštanske štedionice Ljubljana 13.831

JADRANSKA PLOVIDBA D. D.

SUŠAK

Redovita parobrodna služba u svim pravcima jugoslavenskog primorja i Jadranskog Mora, za Dalmaciju, Albaniju i Grčku

JEVINA TURISTIČKA PUTOVANJA
10-11 dana za Dalmaciju i Grčku
6 dana za Dalmaciju

Uključiv hranu i krevet na brodu
udobni putnički parobrodi — dobra kuhinja — prvoklasna podvorb

Tražite prospekte!

Upute daje Jadranska plovidba u Sušaku, sve njezine agencije i svi veći putnički uredi u tu- i inozemstvu

Najbolje tambure

te majstorske gitare i mandoline uz jamstvo preporuča čuvena rukotvornica tambura

STJEPAN M. GILG

SISAK br. 36 — Jugoslavija

Nabavite novi ilustrovani cijenik tambura, koji svakome na zahtev šaljem badava. Odlikovan sa 3 zlatne kolajne i diplome.

Širite sokolsku štampu

»Sokolski glasnik«
»Soko«
»Sokolić«
»Našu radost«

Vse tiskovine za sokolska društva, potrebne knjige za sokolske knjižnice, vabila, letake, lepake za sokolske prireditelje Vam izdela Učiteljska tiskarna. Tiska šolske, mladinske, leposlovne in znanstvene knjige, časopise, revije, vizitke, bloke, račune, jedilne liste, posmrtnice in mladinske liste. Ilustrira knjige v eno- in večbarvnem tisku. / Lastna tvornica šolskih zvezkov. Knjigovoznica. Oddelek za učila z veliko zalogo slik naših velmož

KNJIGARNA
V LJUBLJANI
PODRUŽNICA
V MARIBORU
Tyrševa ulica šte. 44

UČITELJSKA TISKARNA

V LJUBLJANI, FRANČIŠKANSKA 6

